

DELA VSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.Čekopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana, Poljanska c. 12, poštni predal 104.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1—Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1—Din. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2:25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 44.

Sreda 1. junija 1927.

Leto II.

Desetletnica prevare.

Naše patriotsko časopisje in naš rodoljubarski svet sta pripravljala precej dolgo slovensko javnost na »slovesno« proslavo desetletnice majniške deklaracije, in čeprav je bilo očitno, da gre delo težko izpod rok, da je nemogoče obuditi nekdanje navdušenje, sta se vendar trudila in mučila kolikor se je dalo, da ni šel ta dan mimo nas. Kajti dejstvo je, da je narod v tem desetletju doživel samo težka in grenka razočaranja, tako težka in grenka, da so bili še tisti, ki so z nacionalnim navdušenjem najobilnejše založeni, ta dan prej žalostni in zamišljeni kot pa veseli.

Še najmirnejše in najobjektivnejše je kvitiralo ta dan naše delavstvo, to naše, po mnenju šovinističnih epigonov brezdomovinsko delavstvo, ki mu sicer ni vseeno, kako se narod in država razvijata, ki pa ima danes, kakor pred desetimi leti, o nositeljicah narodne ideje, o naših buržuaznih strankah, tako brezmejno slabo mnenje, da je o vsem, kar se je v teh desetih letih zgodilo, še najmanj presenečeno.

Kajti to delavstvo je od nekdanj, zavestno ali nezavestno, čutilo, da more jugoslovanska, še napol kmečka, surovo pohlepna in zalumpna buržuazija, roditi v svojem javnem in državnem delovanju samo zlo, da more priti do neke stabilizacije in more evropeizacije te buržuazije in njenega režima šele sčasoma, preko težkih notranjih izkustev in polomov, preko reakcije, pljačke, korupcije in brezsrčne gaženja in izkoriščanja delovnega naroda — dokler ne bo to, do absurdnosti prignano početje, samo povzročilo reakcijo v zdravih delih vseh narodovih slojev, rodeč končno iz sebe zdravo demokracijo in moderno pojmovanje države in zakona ter dolžnosti in pravic posameznih družabnih razredov.

Naše delavstvo je danes še najmanj razočarano, ker je najmanj pričakovalo, da bo ta rudimentalni jugoslovanski svet rodil kaj večjega in boljšega . . .

In je vendar ob takem klavnem mnenju o nadaljnjem razvoju stvari zavestno podpiralo težnjo po združiti jugoslovanskih plemen!

Zakaj? Gotovo ne zato, ker so se slovenske meščanske stranke spomnile šele 1. 1917, da so Jugoslovani »troedini« narod in ker so se, ko je že ves slovenski narod obrnil Avstriji hrbet, tako silno ojuščale, da so prečitale v parlamentu, potem ko je naš Fric Adler zlomil dvorno reakcijo in je socialistična stranka vrgla v narod svoj »Delenda Austria«, skrajno pohlepno izjavo, v kateri zahtevajo združitev Slovencev, Srbov in Hrvatov pod habsburškim žezlom! O ne, naše delavstvo ni maralo habsburškega žezla in mu je bila majniška deklaracija takrat, kakor danes, **Habsburška deklaracija** in sramotni dokument avstrijakantstva, lažljivosti, bojazljivosti, dvoličnosti, ritarskega dunajskega dvorjanstva in hlapčevskega izdajstva naših, z dušo in telesom na avstrijski monarhiji in avstrijski katoliški reakciji višjih buržuaznih strank. **To delavstvo je bilo za združitev vseh Jugoslovancev v samostojno zvezno republiko, ker je smatralo to za prirodno potrebo razvoja in pravično rešitev vpraša-**

nja, rešitev, ki je bila interesu ne samo nacionalnega, marveč tudi in zlasti socialnega napredka jugoslovanskega naroda, v interesu njegove popolne politične, gospodarske, nacionalne in socialne osvoboditve! In ni čakalo leta 1917, da to pove, povedalo je to že deset let prej v svoji tivolski resoluciji, sprejeti na socialističnem kongresu v Ljubljani!

Naši breznačajni klerikalno avstrijski in drugi patriotski epigoni so pa bili še 1917 za habsburško žezlo, čeprav trde danes v svojih časopisnih panegerikih, da so dali v deklaracijo ono žezlo, ker se niso upali povedati odkrito, da so proti Avstriji, češ, da je bilo to nevarno!

Vprašamo: Ali ni bilo nevarno za nas, socialiste, za nas pečica slovenskih delavcev, proti katerim se je vedno neženirano uporabljala strogost zakona, proglasiti v svoji resoluciji, da smo za združitev vseh Jugoslovancev v samostojno državo, preko Avstrije in njenega žezla — še več, da smo za zvezno jugoslovansko republiko?

Sedaj razumemo, zakaj je Avstrija ob izbruhu vojne, izmed vseh slovenskih listov, ustavila takoj samo in baš našo »Zarjo«, nacionalnemu »Slovcu« pa dovolila, da še nadalje brani nacionalne interese Slovencev . . .

Slovensko meščansko časopisje je našo tivolsko resolucijo obsodilo, ker je bila naperjena proti Avstriji, danes pa skuša taisto časopisje pretvoriti v zgodovinska dejstva in prikazati majniško deklaracijo kot prvo javno izjavo za državno samostojnost Jugoslovancev, naperjeno proti obstoju Avstrije, čeprav se v njej določno zahteva za to našo samostojnost habsburško žezlo!

Ne izgovarjajte se z nevarnostjo, tudi za to ne, ker se s tem sami proglašate za bojazljivce, ki so v velikem trenutku, ko je narod na svojih shodih že zdavnaj klical »Doli Avstrija!«, kulukarili iz bednega oportunističnega tiranom!

Ali ni bilo Ivana Cankarja, ki ni imel, razen naše stranke, drugega za seboj, strah, prepustiti uradno Avstrijo, da pogine »v lastnem dreku« in zahtevati republiko? Ali ni bilo čeških meščanskih strank strah, zahtevati javno ves čas vojne samostojno češko državo in pogin Avstrije?

Odgovorite!

O, imenitno ste služili nacionalni stvari in podpirali delo Jugoslovanskega odbora v tujini!

Znali bi iz onih dni in komentarjev v tujini o vašem delu doma marsikaj povedati!

Danes skušate vzbuditi v javnosti utis, da je bilo ono žezlo v deklaraciji samo oportunistična »floskula«. Bolje bi bilo, da ste o tem molčali. Tako pa moramo enkrat za vselej pribiti, da je obratno res. **Ogromna večina onih, ki so bili v parlamentu za to deklaracijo, je bila res za habsburško žezlo; za habsburško žezlo je bila n. pr. brez izjeme vsa klerikalna stranka!** Za ugotovitev zgodovinske resnice gre, in je zato potrebno z brutalno odkritostjo povedati, da je bil v parlamentarnem klubu od aktivnih tedanjih politikov edino tajnik kluba dr. Žerjav za tako deklaracijo, v kateri bi ne bilo ne Avstrije, ne njenega žezla. Šele potem, ko je uvidel,

da se za tako določno izjavo ne more pridobiti klerikalno stranko in ne druge »nacionalne« jugoslovanske klube v parlamentu, je pristal na ono limonadarsko žezlarsko deklaracijo, da ne pade vsa akcija v nič. To je resnica.

In naravno. Klerikalna stranka je morala biti že po svoji miselnosti in po svojem katoliškem jedru za katoliško Avstrijo do zadnjega diha.

In ker smo že na tem, da pojasnjujemo zgodovinska fakta, da bo škandaloznemu strankarskemu slepomišljenju z deklaracijo konec, naj ostane tu pribito, da je bil zopet slovenski socialist, ki je imel pogum, prelomiti brezobzirno habsburški okvir deklaracije in zahtevati jasno samostojno in svobodno jugoslovansko državo! Bil je **sodr. Golouh, ki je na velikem plebiscitarnem shodu v Nar. domu v Trstu leta 1917 zaključil svoj govor, zahtevajoč prvi »svobodno, povsem samostojno jugoslovansko državo«.** Bil je v resnici ta klic našega sodruha, prvi odrejen, jasni klic po naši popolni državni samostojnosti! In da so oni v tujini potrebovali takih določenih izjav, in ne avstrijsko žezlarskih deklaracij, priča dejstvo, da je Jugoslovanski odbor že nekaj dni po onem velikem shodu izdal v Ženevi brošuro, v kateri se je skliceval na to izjavo **sodr. Golouha, da dokaže, da zahteva slovenski narod svojo samostojno državo in zametava Avstrijo in njeno žezlo!**

Vredno je, vsaj ob desetletnici majniške deklaracije, točno pribiti resnico.

Tudi zato, da se vidi, kako veliki, iskreni in pogumni patrioti so naši klerikalci in ostale slov. meščanske stranke in nacionalne korifeje, in ka-

ko hudi brezdomovinci in narodni izdajalci so socialisti in sploh delavci. In kako je bilo umestno in potrebno ter pravično, da je jugoslovanska buržuazija nakopala na vrat temu delavstvu najhujšo reakcijo in kako je bilo pametno, da je »Orjuna« mučila naše delavce, in ne onih, ki so tako hrabro branili narod, njegove težnje in ponos in delali tako vzorno za njegovo samostojnost, dokler je avstrijski orel še migal! . . .

Resnica je, da so se naši klerikalci in ostali meščanski političarji napol pridružili narodnemu gibanju šele potem, ko je socialist Fric Adler s svojim dejanjem zlomil avstrijsko reakcijo, in resnica je nadalje, da so se mu še v oni omejeni meri pridružili zgolj zato, ker je medtem ruski proletariat vrgel carizem in proglasil svobodo narodov. Zbali so se za svojo prihodnost in hoteli so si za vsak slučaj ohraniti svojo politično pozicijo v narodu.

Zato je še celo njihova pozna, prepozna in na vse strani zavarovana in omejena pridružitev narodu, ki je šel po zaslugi proletarskega gibanja svojo pot, bila le navadna politična špekulacija.

Taka je gola resnica o majniški deklaraciji.

Doraščajoča mladina naj iz tega uvidi, da je ta in taka deklaracija za naš narod prej dokument ponižanja kot ponosa.

Narod pa naj se nič ne čudi, če so razmere danes take, kakršne so. Ob takih in podobnih strankah in narodovih vodnikih ne more biti drugače!

Izdajalci naroda pa ostanemo — kajpak — mi socialisti, ne pa one čedne stranke!

Krvave volitve v Bolgariji.

V nedeljo so se vršile v Bolgariji volitve v narodno sobranje in vršile so se tako, kakor je bilo pričakovati: v senci bajonetov, ob asistenci bolgarske žandarmerije in policije in vseh služabnikov Ljapčevskega režima. Rezultat volitev: nasilje, pogromi, ubijanje in mučenje zavednih volilcev, krvavi spopadi, z najgršo silo priborjena neznaatna večina glasov za vlado! Opozicija je pa znala vzlic nasilju pridobiti na glasovih, kar priča, da je bolgarski narod, čeprav križan in onemogel, v svoji veličastni odpornosti nezlomljiv. Sedaj je še bolj jasno kot prej, da Ljapčev in njegov »Demokratičski zgovor« nimata večine za seboj, kajti glasovi vlade pri teh volitvah niso svobodni izraz politične opredelitve bolgarskih volilcev, to niso glasovi naroda, nego glasovi bolgarske oblasti, njene žandarmerije

in policije, njenih okrajnih načelnikov, njenih eksponentov in plačancev, to so glasovi, izsiljeni s puško, kolom in zaporom.

Ves čas volitev je vlada delala na pretvoritvi volilnega rezultata, zapirala in preganjala ljudi; tako terorističnih volitev ni bilo še v Bolgariji. Še na dan volitev je prišlo do krvavih spopadov med kmeti in oblastniki na eni strani, in makedonstvujušimi na drugi. Sedaj bo vlada trobila v svet, da se je narod izjavil za njo! V resnici se bo moral zavedni svet diviti odpornosti bolgarskega delavca in kmeta, ki sta vzlic vsemu šla z opozicijo, ki je tudi pri teh volitvah pridobila na glasovih. Ko bo znan definitiven rezultat volitev, se bo tudi videlo, da so zlasti delavske razredne stranke napredovale.

Protestni klic in opomin iz revirjev trpljenja.

Trbovlje, dne 23. maja.

Neznosne razmere, pod katerimi ječi rudarska masa zaposlena pri Trboveljski premogokopni družbi, so prisilile zavedno delavstvo, da je začelo razmišljati, kako priti iz tega obupnega položaja. Tako je zaprosilo Delavsko zbornico, da je sklicala tozadevne ankete v revirjih, na katerih so zaupniki vseh obstoječih strokovnih organizacij iznesli pritož-

be. Slika, ki se iz teh pritožb vidi, je tako grozna, da je skoro nemogoče misliti, da se more v kulturnem 20. stoletju sploh kaj takega dogajati.

Vzemimo danes samo življenske razmere velike večine teh rudarjev in njihovih družin. Rudar kopač, ki dela mesečno po 20 širto, na gospodski dnini (Herrenschrift) po 40 Din, zasluži mesečno 800 Din. Od

tega se mu odbije za Delavsko zbornico, godbo in II. rud. skupino 5 Din, za bolniško blagajno 35 Din, za proizvodniško blagajno 25 Din, davek na ročno delo 30.60 Din, razsvetljava 8 Din, polodstotni davek 4 Din; skupaj odbitki 107.36 Din. Mu ostane čisti zaslužek mesečno 692.64 Din. Dnevna čista plača 34.63 Din. Ker pa mora tudi ostale dni uživati hrano, ko ne dela, mu pride mesečno na dan za preživljanje in obleko 23.08 Din. Pa vzemimo, da je ta rudar oženjen (to so v ogromni večini) in ima poleg sebe še ženo in dva otroka za preživljati. Tu pride za preživljanje in obleko na osebo dnevno 5.77 Din. Ako pa ima ženo in pet otrok, pa pride na osebo dnevno 3.29 Din. Ni pa še sedaj pri zgoraj nevedenih odbitkih všteta odškodnina za žarnice (17 Din), izdatki za nabavo in obrabo orodja, ter raznih kazni, ki so v letu 1926 znašale ogromno svoto 236.590 Din.

To stanje je prisililo delavstvo, da je kljub temu, da so se že vršile tozadavne ankete, z vso odločnostjo zahtevalo od ZRJ še sklicanje protestnih shodov v revirjih TPD, da izreče na istih svoje ogorčenje in protest proti tem škandaloznim razmeram. ZRJ se je temu pozivu odzvala. Na teh protestnih shodih, ki so bili izraz odločne odpornosti delavstva v borbi za svoj obstoj, se je soglasno sprejela naslednja resolucija:

Rudarsko delavstvo, zbrano na protestnem zborovanju, sklone enoglasno zaprositi Delavsko zbornico v Ljubljani, da v imenu delavstva predloži rudarskemu glavarstvu v Ljubljani in vladi v Beogradu sledečo

Resolucija:

Vedno večja kriza v rudarski industriji Slovenije, ki je prešla v akutni štadij z začetkom leta 1926, je imela za posledico, osobito pri Trboveljski premogokopni družbi, da je ista, neupoštevaje gospodarski položaj svojega delavstva, plače reducirala na minimum, ter poleg ogromne redukcije zaposlenega delavstva še z ostalim uvedla skrajšanje delovnikov, z zahtevo vedno večje storitve. To je povzročilo popolno gospodarsko propast delavstva. Predčasna iznemoglost, nenaravno visoko število obolenj ter velikanska zadolžitev pri trgovcih, so pojavi tega neznesnega stanja, katerega delavstvo absolutno ne more več prenašati.

Vsled tega se zahteva:

1. Da vlada takoj določi tozadavno komisijo, obstoječo iz predstavnikov vlade, rudarske oblasti, pristojne Delavske zbornice, obstoječih strokovnih organizacij ter prizadetih samih. Ta komisija naj prouči te neznesne razmere na licu mesta.

2. Na podlagi pri tem dobljenih ugotovitev, se naj odredi vse potrebno za takojšnjo vpostavo temeljnega eksistenčnega minimuma, po katerem se ima določiti rudarjem plača, ki naj omogoči pošteno preživljanje njih in njihovih družin in katerega bi morala upoštevati tudi Trboveljska premogokopna družba.

Na vladi je sedaj, da uvidi potrebo spremembe tega neznesnega položaja. Če pa niti sedaj se ne bo zganila, potem naj pa tudi ona nosi odgovornost za posledice, ki znajo iz tega nastati. Zakaj, mera trpljenja in potrpežljivosti rudarskega delavstva je polna.

ske organizacije v Mariboru. Pri vseh organizacijah delujoč, aktiven zlasti v kulturnem in združnem strankinem delu, neumoren in požrtvovalen, od prvega začetka član delavskega pevskega društva »Frohsinn«, istotako priljubljen pri slovenskih kakor pri nemških delavcih, visoko cenjen in spoštovan, vreden predstavnik pogumne socialistične avantgarde, je imel ob svojem grobu zbrane vse svoje stare sobojevnike, tudi one, s katerimi je moral skupno v dveletno ječo, poleg njih pa tudi že doraščajočo socialistično mladino, katero je vedno najbolj ljubil in navduševal za sveto delavsko stvar. Ob odprtem grobu se je poslovil od njega v imenu vseh somišljenikov sodr. Golouh, zapeli so mu v poslednjo slovo »Vigred se povrne« njegovi tovariši iz skupnega »Frohsinna«. Sodr. Jakobič ostane vsem sodrugom v trajnem spominu, kot vzor sobojevnika, kot vzor požrtvovalnega socialista.

Vlada in volitve, da bodo kmalu volitve kaže že samo dejstvo, da je spet na dnevnem redu političnih razgovorov v Beogradu zopet — Boža Maksimović. Maksimović je namreč specialist za volitve, za svobodno kretanje volilcev, in ker je radikalom treba baš takih svobodnih volitev, zato je pač pritegovanje Maksimovičevu v sedanjo vlado, najzanesljivejši dokaz, da so volitve tukaj.

Razgovori z Italijo so se torej vendarle začeli. Sedaj, ko je konferenca Male antante pri kraju in je Anglija zaposlela v Kini in v Rusiji — sedaj ni časa za take malenkosti, kakor je italijansko jugoslovanski spor. Pa so v Rimu mnenja, da je Jugoslavija že dosti čakala, in se sedaj lahko začne. Upamo, da bodo kmalu spet prijatelji. Tako je tudi prav. Saj je za špetire in vojne in druge neprijetnosti še vedno čas. Vsaj dokler je ljudstvo takšno, kakršno je. Edini, ki se najbrže pri vsem tem smeje, je gospod Ahmed beg Zoğu, ki je prej spretno izbral Jugoslavijo, sedaj pa spretno izrablja Italijo.

V sv. pismu, ozir. v »božjih« kakor tudi človeških postavah stoji pisano, da človek ne sme krasti, ne lagati. — Naši visoko moralni in pošteni klerikalci pa lažejo ob vsaki priliki, češ, saj nam bo bog že odpustil. Tako so pred kratkim začeli pred sodnijo boj proti našim listom, češ, da so duhovniki, ki so baje božji namestniki, razžaljeni, ker se jim je očitalo, da so bili pri tistih žalostnih januarskih dogodkih 1. 1927, ko je od strelav padlo 13 ljudi. Ne

glede na to, da so bili za časa volitev v oblasti januarja t. l. one besede, ki so spominjale na te dogodke, adresirane na Nemce, ki so po osmih letih vse pozabili, pa so šli s svojimi nasprotniki skupaj v volitve, je to dejstvo, da so gospodje duhovniki tožili urednika Eržena ne radi užaljene časti, nego zato, ker je to bilo zanje »politika«. Oni so hoteli politično udariti po nas socialistih, ki nas je po klerikalni sodbi že nekaj preveč, kakor je to njim, t. j. njih politiki in »katoliški cerkvi« ljubo. Torej je to, da so tožili iz užaljenosti, navadna laž in jim tega tudi nihče ne veruje, najmanj pa delavci, ki so na obsodbo sodišča odgovorili s tem večjo agilnostjo za delavsko, socialistično stranko. To je pokazala tudi zadnja slavnost v Studencih in spreved tiste nedelje. Da bi klerikalci, oziroma oni, ki vodijo to klerikalno stranko, morali po naukih Kristusa odpuščati tudi svojim »nasprotnikom«, to seveda pri teh modernih katolikih ne velja več. Pri njih so Kristovi nauki samo za nevedno ljudstvo, ne pa za politikujoče klerikalce. In če mislijo gg. klerikalci, da tega ljudje, makar tudi instinktivno ne razumejo, se zelo motijo. Dokler bodo ljudje radi dejanj, s katerimi so druge ogoljufali, oškodovali in v nesrečo spravili, obsojeni po 14 dni do 2 mesecev, toliko časa bodo ljudje take tiskovne sodbe smatrali za veliko krivico. In ljudstvo kot masa, ki ne sodi tako, kakor hladni inkvizitorji, bode tudi radi tega delalo odgovorne klerikalce. Tega pa si menda niso želeli in so se zato pošteno uredili.

Konferenca socialističnih žena Jugoslavije se bo vršila v nedeljo, dne 5. junija, ob 3. uri popoldne v hotelu »Lloyd« na Sv. Petra cesti. Opozarjamo članice, da konferenci po možnosti prisostvujejo. — Zveza delavskih žen in deklet.

Zbirajte za bojni sklad proti klerikalizmu!

V znanem veleprocesu, ki ga je 27 duhovnikov, tkzv. višja cerkvena aristokracija naperila proti s. Erženu kot uredniku »Volkstimme«, je bil s. Eržen obsojen. Delavstvo mora na to odgovoriti z zbirko za bojni sklad proti klerikalizmu!

Sodružice in sodruzi, zaupniki, zbirajte in pošiljajte nabrane zneske na upravo lista, pod geslom »Bojevni sklad proti klerikalizmu!«

Vsi na vsedelavski izlet!

Pokrajinsko načelstvo SSJ vabi vse člane naših organizacij, da se po možnosti polnoštevilno udeležijo vsedelavskega izleta v Ljubljani. Ta izlet ima veliki pomen za vso delavsko gibanje, ni samo smoter delavske moči, je obenem manifestacija za močno in enotno delavsko gibanje, od kate-

rega moremo edino pričakovati rešitve za jugoslovansko izkoriščano in zatirano delavstvo. Letošnji vsedelavski izlet naj še posebej izpriča, da delavska moč narašča, narašča po številu in enotni volji vseh zavednih delavcev.

Dnevne novice.

Ignac Jakobič. V Bistrici pri Mariboru je umrl naš stari sodrug Ignac Jakobič v 72. letu starosti. Z njim je legel v grob dobršen kos naše najčastnejše socialistične zgodovine. Sodr. Jakobič je bil iz one stare generacije, ki je krčila pot socializmu, bil je zlasti v Mariboru, kjer ostane

njegovo delo nepozabno, visoko aktiven, borben, inteligenten organizator in učitelj delavske mase. Bil je med prvimi ustanovitelji prvega delavskega bralnega društva, iz katerega so izšla vsa ostala kulturno socialistična društva in sploh vse poznejše delavsko gibanje in delav-

PAVEL DOROHOV:

Umik.

(Iz romana »Golgota«. Prevedel I. V.)

Andrejevič zapusti skupno z Vero in Petruhinom prostore eksekutive.

»Sodružica Vera, saj ne morete pomagati. Hitite k parobrodu, dokler ni prepozno.«

Vera strese z glavo.

»Vi me ne boste razumeli, Andrejevič, ali moram seznaniti, kaj se je zgodilo s Salomonom. Vrnem se o pravem času.«

»Nu, bodi! Aleksej gre z vami. Bodite previdni.«

Stisne krepko roko Veri in Petruhinu.

»Idita. Moram še v mestni sovjet.«

Prva granata pade na cesto. Z truščem raztrga tišino.

Puškine krogle dežijo na cestno kamenje in pota.

Dva rdečevojnika bežita urno proti pristanišču.

Kozaški oddelek galopira mirno. Konjska kopita zvone.

Nekje se zaprejo vrata. Razdrobljeno steklo zazvenči.

Razmršeni rdečelasec v valjenkah*) na bosih nogah plane iz neke veže. In divje vriskajoč doni po pustih ulicah:

»Fantje, kozaki so tu!«

Vežna vrata zaškripljejo. Zapah se odmikajo, izložna okna se pojavljajo. Tisoč glasov napolnjuje ulico. Ljudje begajo po ulicah, da zacvete vsa pisana, kakor polje.

»Držite ga, držite! Rdečevojnik se je skrnil na dvorišču!«

*) Valjenki = čevlji iz klobučevine, ki se nosijo v Sibiriji in v Rusiji po zimi.

3

Vse plane tja. Gnajtejo se v ozkem hodniku, stopajo eden drugemu na noge. Kakor črni vrani se obešajo na ograjo.

»A—a—a!«

Mozek pretresajoč krik plane in zadušni smrtni krik, ki se zgubi v zverinskem rjojenju z zobmi treskajoče množice.

V divjem veselju, krvožejni, zakrilih glasov drve po ulicah.

»Držite jih! Primite jih! Udarite!«

Pred raznimi hišami se ustavijo.

»Fantje, tu je stanoval komisar!«

Planejo v stanovanje, razbijajo pohištvo, posodo, ogledala, okna. Iščejo plena. Divjajo dalje, k drugemu stanovanju . . .

S treskom se odpre okno v drugem nadstropju.

Zvenkljajoč padejo šipe na tla.

V oknu je razmršen rdečelasec v valjenkah na bosih nogah. V rokah, visoko vzdignjeno bel klopčič. Mlada žena se oprijemlje prodirajoče kričeč njegove rame.

»Moje dete! Moje dete!«

»Halo, fantje! Tu je bastard komisarja.«

Bel klopčič zleti po zraku in pade na tla — bel kupček na kamene plošče. Kakor steklenica rudečega vina se zdobi rudeča temna tekočina in teče na vse strani.

Na oglu se gnajtejo okrog nekega delavca brez kape.

»Boljševik! Pobijte ga!«

»Kaj hočete, bratje. Hotel sem le gledati . . .«

Gost obroč ga obdaja. Soparo dišejo grla. Ustnice razkrivajo zobe.

»Bratje, stanujem vendar tu zraven . . .«

Najbližji, debel, v toplem telovniku, s srebrno veržico čez cel trebuh zamahne z levo roko.

»A — ah!«

Zobje zašklepečejo. Kri teče preko brade.

»Udarite!«

Planejo nanj, vržejo ga na tla. Telesa postanejo kakor klopčič, ki se spleta, sope in zvija.

Ko odstopijo utrujeni in znojni, ostanejo le še cunje. Cunje mesa, cunje obleke.

Z hrptom naslonjen na zaprta vrata trgovine stoji rdečevojnik. Bajonet drži pred se. Množica je bila velika, lahko voli. Ali torbica za patrone je bila prazna. Hripavo, kakor da stopa na goro, se izvije iz suhih ustnic:

»Ne približujte se. Vsakega prebodem!«

Dva vojaka z belo-zelenim trakom na rokavu gresta mimo.

»Halo, molodci. Ustrelite rdečevojnika.«

Gologlava ženska se oklene za rokav enemu. Vroče sopejo usta. Skozi raztrgano bluzo se vidi gole prsi.

»Dragi, ustrelite rdečevojnika.«

Vojak gredoč pomeri in ustrel.

In hiti, ne da bi pogledal, dalje.

Rdečevojnik zastoka, puška mu pade iz rok. Pade na kolena, z rokami se opira ob kamene plošče.

Kakor drevo visok fant skoči z opeko v rokah iz množice. Majhen stavec z rdečim, mesecu podobnim obrazom se obesi nanj.

»Udari. Med oči!«

Visok zamahne z opeko. Kostih zahrešče.

Sujoč se in preklinjajoč še planejo drugi. Renče kakor lačni psi za kost.

Nato odhajajo posamezno in v gručah k reki. Dobro so opravili svoje delo. Štedili so patrone. Po vseh pravilih sabljanja bijejo s sabljami. Kakor pri vajah, ko nadomestuje človeka maska. Molče padajo smrti posvečani v reko, barvajo vodo z njihovo barvo življenja. Bilo je, kakor če se v vodi namažejo rdeči prti.

In tako je bilo en dan, dva dni in tri dni.

(Konec.)

Anketa o delavskih zaupnikih. Ministrstvo za socialno politiko je izdelalo na temelju zakonskih pooblastil v smislu člena 111 zakona o zaščiti delavcev načrt Pravidnika o izvolitvi delavskih in nameštenskih zaupnikov v podjetjih, ki spadajo pod zakon o zaščiti delavcev (to so po členu 1 citiranega zakona vsa obrtna, industrijska, trgovska, prometna, rudarska in podobna podjetja, ne glede na to, ali pripadajo privatnim osebam ali pa javnim telesom). Ta načrt Pravidnika je bil dostavljen vsem Delavskim zbornicam v državi na mišljenje. Zagrebška Delavska zbornica je zaslišala o tem vprašanju najprej vse sindikalne organizacije in vse njene ekspoziture in poverjeništa v provinci, končno je te dni sklicala tudi anketo, katere so se udeležili poleg rednih članov zbornice in njihovih namestnikov ter njenih ekspertov in poverjenikov tudi zastopniki sindikalnih organizacij, in to skoro vseh doklicov. V imenu zbornice je poročal navzočim zbornični referent Kunčič, vodil je pa anketo tajnik zbornice sodr. Pfeifer. Debate so se udeležili ss. Beker, Haramina, Polner, Gavra Predojevič in drugi. Po izčrpnih, koristnih debatah je s. Pfeifer izjavil, da bo zbornica pri sestavljanju mišljenja o načrtu upoštevala vse padle predloge in nasvete.

Odbor »Svobode« vabi k VII. redni seji ožjega odbora »Svobode«, delavske telovadne in kulturne zveze za Jugoslavijo v Ljubljani, ki bo v sredo, dne 1. junija t. l., ob 20. uri v uradnih prostorih v Ljubljani, Marksov trg 2. II, s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Sklicanje izrednega obnega zbora. 5. List. 6. Razno. — Zastopanje članov širšega odbora je prostovoljno. Eventuelne stroške zastopnikov nosijo podružnice same. Morebitni predlogi podružnice naj se pravočasno predložijo odboru. — Odbor.

Kovinarji. Oblastni odbor SMRJ za Slovenijo sklicuje v soboto, dne 4. junija t. l., ob 9. uri dopoldne v salonu hotela »Lloyd« na Sv. Petra cesti plenum delegatov kovinarskih podružnic v Sloveniji s sledečim redom: 1. Poročilo o dosedanjem delovanju Oblastnega odbora. 2. Smernice enotnega dela v bodoče. 3. Razno. — Obl. odbor SMRJ za Slovenijo.

Tombola gradb. odseka »Svoboda« v Šiški se bo vršila v času vse-delavskega zleta na binkoštni ponedeljek, dne 6. junija, ob 3. uri pop. na Kongresnem trgu v Ljubljani. To je prva delavska tombola. Zato ne sme nihče ostati brez tablice. Vsakdo se jih mora nabavit prej, ker je tablic že precej razprodanih in jih bo na dan tombole zelo malo. Cena 2.50 Din. Šest glavnih dobitkov, 200 drugih v vrednosti 10.000 Din. Tombola se vrši v korist delavskega doma v Šiški. Vsi na tombolo! Odbor.

Naročniki pozor! Današnji številki smo priložili poštne nakaznice. Prosimo vse p. n. naročnike, kateri so še v zaostanku, da nemudoma napravijo svojo dolžnost, posebno pa oni, kateri bodo prejeli posebne opomine, ker jim bomo sicer primorani ustavit list. Naročnike, kateri pa bi pomotoma prejeli poštne nakaznice, pa prosimo, da iste uporabijo prihodnji!

Izkaz tisk. sklada: S. Vrankar iz Ljubljane, meseca aprila 93 Din, meseca maja 160 Din, skupaj 253 Din.

Pomnite: Čim dalje ima Ženska Hvala časa, da razkrajna nesnago, tem lažje je bo odpravilo Schichtovo milo.

Iz stranke.

Seja pokrajinskega načelstva SSJ za Slovenijo se bo vršila v nedeljo, dne 5. junija ob 2. uri pop. v Ljubljani. Seje naj se udeleže po možnosti tudi odborovi člani oblastnih organizacij ljubljanske in mariborske oblasti in oblastni poslanci. (Lokal, kjer se bo seja vršila, bo označen v prihodnji številki »Delavska Politika«, in je oblastna organizacija ljubljanska poverjena z nalogo, da lokal določi.)

HEINRICH HEINE:

Dober nasvet.

Le z imenom pravim vedno zabeleži junaka svojih basni, ki ga boš opisal; če strah te je posledic, pa zbeži. Ker k sliki osla, ki si ga narisal, oglasi se koj ducat oslov sivih: »Saj to je moja glava, moja dolga ušesa to riganje glasov neznošnih, divjih, to moj je glas, iz mojega telesa! Ta osel sem le jaz, čeprav v diskretni sliki,

a domovina me spozna v tej obliki: domovina moja, Jugoslavija, ta osel res sem jaz, I-A, I-A! Če enemu si oslu prizanašal, se jih bo cel zbor proti tebi oglašal.

*Osvežiš s kopeljo telo si mlado,
še bolje pa s »CLIO«
šumečo limonado.*

»Kam gre železničarska organizacija?«

To je naslov članka v »Enotnosti« od 19. maja 1927. To je tudi znamenje, da je sedaj na vrsti za razne poizkuse, napade, kritike in za svojo nepokorščino napram sodr. Marcelu Žorgi, s. Hlebcu in s. Guštinčiču »Savez železničarjev Jugoslavije«, torej železničarska organizacija.

V članku najprej dokazujejo, da zahteva doba reakcije na vodstvu delavskih organizacij odločne može, ki morajo biti na vse strani neodvisni. Zato aktiven državni uslužbenec, torej aktiven železničar, ne more voditi organizacije, ki je seve iz članov aktivnih železničarjev, ker ni odvisen, nego naj bi to bil — govorimo brez ovinkov — s. Marcel Žorga. Stanko, ki ne pripada — tako piše »Enotnost« v svojem članku — nobeni delavski stranki, vodi sedaj železničarsko organizacijo, ki spravlja v nevarnost razrednost železničarske organizacije; torej s. Stanko je — da zopet brez zavijanja povejmo — po mnenju »Enotnosti« in s. M. Žorga, nesreča in nevarnost za železničarsko organizacijo. Dokazujejo to s tem, da organizacija ni nastopila proti redukcijam in zniževanju plač prej, nego po definitivnem sprejetju proračuna, ko je bilo že prepozno. To je seveda laž, ker se je vodila akcija že od julija 1926. Torej misli »Enotnost«, kakor vsi neorganizirani železničarji, da je organizacija pisarna, ki je tako mogočna, da lahko kar celo Narodno skupščino, finančni odbor in vso vlado pošlje k vragu, ako tam sklepa proti delavstvu. Kako bi naj organizacija morala nastopiti, pa ne pove. S shodi morda? Z akcijami? In s kakšnimi? S stavko, kaj? S stavko, ko je vse železničarstvo izven Slovenije neorganizirano in kjer imajo nezavisni pod vodstvom znanega Budo Miljutinovića baje toliki vpliv? Zakaj niso ti nezavisni nastopili?

Sicer, kaj se bomo o tem pričakali. Železničarji iz svojih izkušenj dobro vedo, kakšne so tiste metode Marcela Žorge in tovarišev, ki so vedno samo na jeziku, v resnici pa jih ni nikjer — v dokaz dogodki l. 1920—1921 po polomljeni stavki in po 1. juniju 1924 (trboveljski dogodki). Ne gre »Enotnosti« za železničarje, gre namreč za zadevo o izključitvi Marcel Žorge iz organizacije. To je vzrok tega članka in bodočih, kakor obljublja »Enotnost«.

Da bodo železničarji in javnost vedeli, kakšna je ta zadeva, jo tukaj na kratko opišemo.

S. Marcel Žorga je na sestanku delavskih zaupnikov, ki je bil sklican za oblastne volitve, obdolžil s. Stankota, da je na kongresu Delavskih zbornic zastopal kapitalistične interese, s. Trškana pa, da je glasoval v občini Moste za 16urni delovni čas. Dokazal pa tega ni. Ta obdolžitvev je, razume se, bila Žorgov priljubljen trik, ki jih vedno rad rabi, ko treba kakega sodruga oblatiti. Uspeh je bil ta, da so zaupniki bili presenečeni. Ker imeti v svoji sredi sodruga, ki zastopajo kapitalistične interese in glasujejo za 16urni

delovni čas, ni tako enostavna stvar. Ker sta pa Stanko in Trškan funkcionarja železničarske organizacije, ni ravno vseeno, ali bo ona kar tako gledala, da jo vodijo taki sodrugi. Marcel Žorga je bil član te organizacije. Če je vedel za te grehe obel sodrugov, zakaj ni to sporočil železničarski organizaciji, nego je čakal, da to vrže v proletarsko javnost in to takrat, ko bo njemu najbolj prijalo. Naj sodrugi železničarji sami presodijo, ali je Marcel Žorga koristil s tem železničarski organizaciji in vsem drugim organizacijam, ali pa jim je le škodoval.

Stanko in Trškan sta predala stvar razsodišču železničarske organizacije, ki je izvoljeno od kongresa. Razsodišče je Marcela Žorgo pozvalo, naj dokaže in določi razpravo. Marcel Žorga je odgovoril pismeno, da razsodišča ne priznava, nego hoče politično delavsko razsodišče, češ, da ju ni obdolžil kot funkcionarja strokovne organizacije, nego kot človeka na političnem shodu.

Po mnenju Marcela Žorge lahko torej nekdo dela v eni organizaciji to, v drugi drugo. Nekje velja kot navaden človek z vsemi grehi, drugod je pa nedotakljiv.

Ker sodišče, razumljivo, ni bilo tega mnenja in tudi centralni odbor organizacije ni mogel razumeti dvojne vloge posameznega človeka, se ga je pozvalo, da mora priti na razpravo razsodišča ter dokazati ali preklicati. Če tega ne stori, se sam izključuje iz organizacije.

Marcel Žorga tega ni storil. Ni prišel, ni dokazal, nego se držal svojega naziranja, da on lahko blati kogar hoče, organizacija mu nima zato ničesar ukazovati. Človek s čisto proletarsko vestjo se ne boji razsodišča strokovne organizacije, ki stoji na stališču razrednega boja.

Smukati se pa pod različni izgovori in fintami ter čisto birokratsko iskati pota, kako se umakniti odgovornosti, je delo ljudi, ki jim delavsko gibanje in korist delavstva ni pravilo, nego jim je pravilo le sektaško motoviljenje, ki mu je gonilna sila: domišljija v lastno, čisto osebnostno nezmožljivost in strah, da bi se ne blamiral.

Iz vsega tega je razvidno, da voditelji okrog »Enotnosti« ne gledajo radi »Saveza železničarjev« kot močno, enotno organizacijo ter da so sklenili, da jo razmajejo. Od železničarjev pa bo odvisno, ali si bodo to dopustili, in kolikor poznamo železničarje, bodo razdiračem že dali lekcijo, ki jim bo zadostovala.

Toliko za sedaj. Nismo prijatelji medsebojne borbe, ker imamo preveč posla z buržuazijo. Vendar onim, ki se radi poskušajo v svojem junaštvu nad delavstvom in njegovimi organizacijami, ne bomo pustili, da bi nas blatili, pa četudi jim stoji v pomoč buržuazija.

(Opomba uredništva: Ta članek smo prejeli iz krogov ljubljanskih železničarjev s prošnjo, da ga priobčimo. Čeprav se zadeva tiče strokovne organizacije in spada potemtakem v strokovni list, smo upoštevali dejstvo, da izhajajo strokovni listi bolj redko in da je tudi napad, na katerega ta članek reagira, izšel v »Enotnosti«, ki tudi ni strokovno glasilo. Objavljamo tedaj ta članek, uvažujoč željo ljubljanskih železničarskih krogov in želeč s svoje strani, da zavladata v delavskih organizacijah lojalnost in enotnost, ki sta zlasti sedaj nujno potrebni.)

Ali že veste, kje ste solidno postreženi z manufakturnim, galanterijskim in špecijskim blagom. Pri Franc Pavlin-u, Gradišče št. 3.

Maribor.

Socialistov ni več. »Slovenec« je videl, in če ni »Slovenec« videl, je videl njegov čudni mariborski, odnosno meljski informator — stavimo cel stari »knoč«, da ta informator niti klerikalec ni, odnosno, da je sploh prej uradni informator kot javni, oziroma, da je pravzaprav radikalec ali sambogsigavedi kaj — da v Mariboru socialistov sploh ni in da jih nikoli ni bilo. In vse to, ker se neki občni zbor strokovne organizacije v Melju ni mo-

gel vršiti ob plebiscitarni udeležbi vseh članov. Torej nas sploh ni. Kaj potem piše naše časopise in tudi »Slovenec«, da smo pri zadnjih volitvah v Mariboru dobili 1500 glasov. Saj nas sploh ni.

Kako se lahko omili stanovanjska kriza. Odgovor: Ako se vporabi vsa prazna stanovanja. Znano je, da je okoli 400 državnih nameštencev brez stanovanja, oziroma, da so jim ista odpovedana. Vzlic temu je pa v državnih poslopih dosti praznih stanovanj, tako v krekovni ulici št. 8, 3 sobe 1 kuhinja, ki je že čez leto dni prazno. V palači Velikega županstva v kleti je stanovanje, obstoječe iz 1 sobe in kuhinje, katero je izpraznil sluga Zimič, od 1. aprila 1926 prazno. V Gregorčičevi ulici št. 2 je ravnatelj realke njemu namenjeno stanovanje prepustil v zavodove svrhe i se spravlja tam kurivo v 1 sobo in kuhinjo, čeravno je v kleti dosti prostora za to. Tudi reprezentančna stanovanja, katera več let ne bodo zasedena, so prazna. Na koroškem kolodvoru je neko stanovanje prazno, ker ga opravičenec, kateremu je bilo dodeljeno, noče zasedeti. Je pa še več drugih prostorov praznih, ki bi se lahko s pridom vporabili za stanovanja.

I. delavsko kolesarsko osrednje društvo za Slovenijo v Mariboru. Akoravno je vreme zadnje dni športšem močno nagajalo, je naše staro delavsko kolesarsko društvo vseeno priredilo v nedeljo pri slabem vremenu svojo otvoritveno dirko na progi Maribor—Sv. Ožbold—Maribor, 50 km, za senijorje, ter Maribor—Fala—Maribor, 30 km, za junijorje. Dirka se je vršila v najlepšem redu. Obisk je bil primerno dober. Startalo je 14 dirkačev. Izid dirke je sledeči: Grupa senijorji: 1. Veselnjak Ivo v 1 uri 52 min. 30 sek.; 2. Nekrep Josp v 1 u. 52 min. 31 sek.; 3. Kert Maks v 1 uri 52 min. 33 sek.; 4. Kotzbek Edi v 1 uri 58 min.; 5. Majerič Anton v 2 urah 5 min. Hasel Pepo je moral preko cilja zaradi nepričakanega defekta. Grupa junijorji: 1. Rad Rudolf v 1 uri 6 minut 15 sek.; 2. Zidar Fr. v 1 uri 8 min. 54 sek.; 3. Pšeničnik Anton v 1 uri 9 min. 42 sek.; 4. Čaks Fric v 1 uri 13 min. 49 sek.; 5. Perko Edv. v 1 uri 16 min. 2 sek.; 6. Spes Franc v 1 uri 19 min. 25 sek. Sodr. Divjak je dobil defekt že v Kamnici ter se je vrnil takoj nazaj. Sodr. Orlak ni vozil preko cilja. — Po dirki smo se podali v gostilno pri Delavski pekarni ter priredili malo kolesarsko zabavo. Govorili so sodrugi Hribernik, Močnik, Košuta in Klančnik. Končno smo še obhajali 70. rojstni dan sodruga Antona Pošanka ter istočasno njegovo 30letno sodelovanje v društvu.

Nezgoda. V ponedeljek 24. maja popoldne, je 24letnega, na žagi Lenaršič pri Ribnici uslužbenega delavca Ivana Horvata, pri delu prijel transmijski jermen za levo roko ter ga potegnil navzgor. Horvat je visel kake četrte ure, dokler ga ni rešil iz neprijetne situacije neki drugi delavec. Ugotovili so, da mu je roka zlomljena na treh mestih in so ga nato prepeljali v bolnico v Maribor.

Zopet nezgoda. Včeraj popoldne je prišel 31letni v Wolfovi ulici stanujoči strojevodja Alojzij Komel pri premikanju na glavnem kolodvoru nehote z desno nogo pod kolo svojega stroja, ki mu je strlo in poškodovalo več prstov. Rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnišnico.

Pogrebno društvo v Krčevini priredi dne 12. junija tl. poletno veselico v restavraciji »Pri treh ribnikih« (gospa Marije Orovič) s sledečim sporedom: godba, petje, ples, rusko keglijšče, ribolov, šaljiva menezarija in cvetličnik s konfettami. Vstopnina 5 Din; otroci do 14. leta imajo prost vstop. Začetek ob 15. uri. Veselica se bo vršila ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Strojnega ključavničarja, ki se razume na popravila pri žagah, potrebuje nujno za Bosno Borza dela v Mariboru.

Mizarja, ki se razume na delo za trdo polirano pohištvo, se sprejme v stalno službo. Javiti se je pri Borzi dela v Mariboru. Istotam dobi službo tudi eden brivski pomočnik.

Opozorilo. Pevski odsek pekov v Mariboru in strokovna organizacija pekovskih pomočnikov v Mariboru, obhajata letos skupno 30letnico obstoja; zvezano s 70letnico rojstva pevovodja imenovanega pevskega odseka g. Emila Füllekrussa in 25letnico njegovega neumornega delovanja, kot društveni pevovodja. Ta jubilej hoče omenjena korporacija proslaviti tako, da priredi pevski odsek zvečer, dne 2. julija 1927. slavnosten pevski koncert v dvorani pivovarne »Union« (Götz) v Mariboru. Sodelovala bodo vsa delavska pevstva iz Maribora in raznih krajev, katerih imena bodo razvidna na lepkih in v poznejših objavah. Drugi dan, t. j. dne 3. julija predpoldan, se priredi v čast tujim gostom vrtni koncert Glasbene družstva »žel. uslužbencev in delavcev v Mariboru« na gostilniškem vrtu »Ljudski dom«. Popoldan se vrši velika ljudska veselica na vrtu gostilne »Lovski dom« v Krčevini. V slučaju slabega vremena se vrši ista v dvorani »Union«. Podrobnosti programa bodo razvidne na lepkih in v poznejših objavah v »Volksstimme«. Naprošajo se že v naprej, vse del. kulturne in strokovne organizacije, da se te redke proslave polnoštevilno udeležijo. — Odbor pevskega odseka.

Šah. V soboto, 28. tm. sta gg. dr. Kramer in C. Vidmar, brat mojsterskega šahista g. dr. Vidmarja, igrala v hotelu »Pri zamorcu« simultanko, pri čemur je g. Kramer od 10 iger dobil 7, izgubil 1 in 2 sta ostali neodločeni.

Celje.

Naš volilni shod, ki se je vršil v soboto zvečer je bil vkljub temu, da je cel večer lilo kakor iz škafo, dobro obiskan. Okoli 120 volilcev je prišlo na shod in s pazljivostjo ter odobravanjem sledilo govoru s. Petejana, ki je točko za točko pojasnil socialistično občinski program ter obenem razkrinkal delovanje vseh meščanskih strank ne samo v občinski, temveč tudi v politiki sploh. Posebno temeljito je obdelal politiko klerikalne stranke, politiko, ki je skozi in skozi protiljudska. Podčrtal je z ozirom na občinske volitve dejstvo, da se ta stranka, ki je pred tremi leti v družbi z drugimi slov. meščanskimi strankami v mestih klicala volilce »na

ukup« proti nemški nevarnosti, nahaja danes s to »nemško nevarnostjo« v prijateljskem objemu, ker ji profit tako kaže. Pozval je končno vse celjske volilce iz delavskih vrst, naj 19. junija glasujejo za socialistično stranko. Na to je govoril še sodr. Komavli, ki je pojasnil zahteve naše stranke v pogledu najbolj perečih vprašanj, ki čakajo tudi v Celju na rešitev. Baval se je nadalje s počenjanjem meščanskih strank, ki s praznimi obljubami na eni, s terorjem in grožnjami, na drugi strani, hodijo okoli volilcev, da dobijo njih glasove, po volitvah pa na potrebe revnih občinarjev popolnoma pozabijo. Z ozirom na podlež izpade in denunciacije proti nekaterim našim sodrugom v zadnji številki »Naprēja«, je s. Komavli opozoril delavske volilce tudi na počenjanje celjskih bernočevcev, ki iz jeze, da bo njih lista, če prej ne, 19. junija sigurno razveljavljena, mečejo blato v poštene ljudi. S pozivom, naj vsi agitirajo za našo stranko in 19. junija glasujejo za socialistično listo, ki bo na volišču zadnja, je s. Komavli zaključil shod.

Legitimacije za vsedelavski zlet v Ljubljani se dobijo v delavskem tajništvu v Vodnikovih ulici 3. Sodrugi iz Celja in okolice, udeležite se zleta v obilnem številu!

Delavske kolesarje, člane naših organizacij, naprošamo, naj se do 10. junija zglasijo v delavskem tajništvu. Zelo važno!

Nekaj o autotakasnih koncesijah. Kakor v drugih mestih, je tudi v Celju nekaj autotaks, katerih lastniki od tega živijo, ker je to njihov poklic in edini zaslužek. Pa ti pridejo razni advokati, oštrije in drugi, ki zaslužijo od vseh strani in so poleg tega bogati ter zaprosijo za koncesijo, ki se jim seveda tudi takoj da. Mislimo, da podeljevanje koncesij za autotakse ljudem, katerih eksistenca ni odvisna od tega zaslužka, ni na mestu in to v prvi vrsti radi tega, ker se s tem odjema zaslužek onim, ki res samo od tega živijo. Je že prav, da je prosta konkurenca tudi tu na mestu, vendar pa se nam ne zdi prav, da delajo konkurenco poklicnim autotaksam ljudje, ki iz eksistenčnih ozirov nimajo zato prav nobene potrebe. Pa tudi socialno to ni, zato naj obrtna oblast ima nekoliko več obzira do obstoječih poklicnih lastnikov autotaks.

Smrtna kosa. V soboto zvečer je umrl vpokojeni železniški revident g. Franjo Bučar. Pokojni je bil jako ljubljnjen med vsemi, ki so ga poznali. Pogreb se je vršil v torek popoldne ob obilni udeležbi prebivalstva. Preostanim naše iskreno sožalje.

Borza dela v Celju. Delo je na razpolago: poljedelskim delavcem, koscem in hlapcem, kamnosekom, kovačem, ključavničarjem, elektro inštalaterjem, mizarjem, sodarjem, pletarjem, tkalcem za rolete, krojačem, pekcom, slaščičarjem, konjskemu mesarju, natararjem, zidarjem, tesarjem, slikarjem-pleskarjem, težakom, vajencem razne obrti. — **Delo iščejo:** poljedelski delavci in hlapci, vrtnarji, rudarji, tlakovalni mojster, kamnoseki, pečar, kovači, ključavničarji, kleparji, zlatarji, mehanik, elektro monterji, mizarji, sodarji, sedlarji, čevljarji, krojači, peki, mlinarji, mesarji, slaščičarji, natararji, hotelske sluge, stavbeni tehniki, zidarji, tesarji, pleskarji, strojniki-kurjači, tovarniški delavci, sluge, trg. pomočniki in potniki, šoferji, težaki, pisarniške moči in vajenci. Nadalje je na razpolago večje število služb za žensko gospodinjstvo, natararice, prodajalke, tipkarice itd., službe pa išče večje število ženskega osebja različnih poklicev. Reflektanti na prosta mesta, oziroma delovne moči naj se javijo ustmeno ali pismeno pri borzi dela.

Iz celjske okolice občine. Preteklo soboto so se skoro vsi prizadejni občinarji iz Zavodne zbrali k razgovoru glede škode, ki jim jo povzroča nasip pri Voglajni, katerega so svoječasno zgradili v korist Westnove tovarne, ne ozirajoč se na nevarnost in škodo, ki jo voda vsled tega nasipa povzroča ostalim prebivalcem in njihovim objektom. Na sestanku so izvolili odbor, ki ima nalogo zahtevati od občine, da izvrši komisijonelno ogled ter da se Voglajno regulira tako, da ne bo voda stalno ogrožala prebivalcev. Ker je bila drugi dan, t. j. v nedeljo, dne 22. maja, občinska seja, je socialistični klub staval predlog, da se nasip komisijonelno ogleda ter pre-

uredi. Ker se večina utemeljenim argumentacijam naših sodrugov ni mogla upirati, je bil predlog našega kluba sprejet in stvar se bo izvedla. K temu pripominjamo, da so svoječasno edino naši občinski odborniki bili proti taki regulaciji Voglajne. Tistikrat pa so nekateri ljudje pravili, da bo treba socialističnim odbornikom privezati — nagobčnik! Zavodčanje sedaj vidijo, kdo je imel prav!

Kranj.

Ob pondeljkih se vrši vedno v Kranju sejem. To priliko izrabljajo zelo često zlasti okoličani, da tisto malo zdrave pameti, ki jim je po pijančevanju na nedeljo še ostala, v pondeljek popolnoma utopijo v alkoholu. Tako smo pretekli pondeljek v popoldanskih urah imeli priliko opaziti na cesti poleg »Vulkan« na Primskovo tri pijane mladeniče, ki so igrali glumce z medvedom kar na javni cesti. Enega namreč, ki je komaj stal na nogah, sta vedla ostala privezanega na vrvi za vrat kakor živino. Čudimo se le, da nihče izmed merodajnih organov tega ni zapazil, čeprav je ta prizor zbudil splošno pozornost, zlasti med mladino, ki se ji daje s tem zelo slab zgled. Menda še obstoje kak predpisi tudi za Kranj radi oddaje čezmerne pijače po gostilnah, čeprav je to tudi ob priliki sejma. Pa znajo najbrže obuditi za neke naše, včasih preveč goreče organe, pravo službeno gorečnost šele rdeči plakati ali kaj podobnega . . . Hinc illae lacrimae . . .

Klobuke slamnike in razno modno blago nudi najugodnejše
JAKOB LAH, MARIBOR
GLAVNI TRG 2.

Radi prezidave izredno nizke cene!

Vsi kupujejo obleke pri J. Trplinu, Maribor, Glavni trg 17
ker tam se dobi snuko že od 26 Din naprej, kakor tudi vsakovrstno drugo blago po najnižjih cenah.

5. junija v Ljubljano

Najcenejši nakup za binkošti in Telovo!

Svileni trakovi v vseh barvah in širokostih od Din 1-50 dalje.
Petlje (Schlingereien) v vseh širokostih, meter od Din 1-50 dalje.
Čipke v klepel in valenciene, meter od Din 1-50 dalje.
Otroške nogavice, bele, enobarv. in črtane, par od Din 5-— dalje.
Otroške nogavice dolge, bele, rjave, drap in črne, par od Din 6-— dalje.
Ženske nogavice v vseh modnih barvah, par od Din 9-— dalje.
Moške nogavice, Mako, par enobarne Din 6-—, v vseh barvah Din 7-—.
Celotne pritlikline za krojače in šivilje, kakor sukanci, svile, gume itd. po najnižjih dnevnih cenah in s primernim popustom.

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“
MARIBOR, Aleksandrova cesta 19.

SPOMLADI

ne pozabite na najboljšo vrsto promenadnih, cestnih, športnih in štrapanjih čevljev

„KARO“
Maribor, Koroška c. 19

OTVORITEV TRGOVINE!

Podpisana si dovoljujem naznaniti cenj. občinstvu, da sem otvorila **31. maja 1927**
POSREDOVALNICO ZA SLUŽBE
in se priporočam vsem cenj. odjemalcem, z zagotovljeno najboljšo, realno in solidno postrežbo.

ELIZABETA LORBER
Maribor, Vetrinjska ul. 5.

DOBRE LASTNOSTI

finega čistila za čevlje so te-le:

Mazilo je mehko in se dobro razmaže; daje čevlju takoj lep, temen sijaj. Usnje ostane zmiraj voljno. In te lastnosti ima

Indian Pasta

Ze pri uporabi prve doze se bode o tem prepričali.

POZOR!

Najboljši trboveljski cement in zagorsko apno se dobi najceneje pri

Vinko Lašič, zidarski mojster, Maribor
Tržaška c. 98 nasproti mestnega vodovoda.

Izvršuje tudi vsa stavbena nova dela, ter popravila po zmerni ceni. — Načrti in proračuni zastoj, ako se mu delo poveri.

Zbirajte za tiskov. sklad!

Restavracija „Novi svet“
Gospodarska cesta

toči prvovrstna vina, gorka in mrzla jedila.

Za veselice lep senčnat vrt.

Za obilen obisk se priporoča

Ivana Gorše.

Fotograf

Mirko Japelj

Aleksandrova cesta - Trgovski dom.

Vhod na desni strani.

Se priporoča delavstvu in uradništvu. Cene solidne, slike umetniške. Hitra izvršitev naročil.

Radi renoviranja 10% popusta

na vsi manufakturno blago, dobite še do nepreklicno 15. junija edino v manufakturni trgovini

J. PREAC, MARIBOR, GLAVNI TRG 13

„ANKER“ DOMAČI HRANILNIKI

Srečke razredne loterije
2¹/₂% vojno-odškodninska renta proti takojšnjemu plačilu in na mesečne obroke v bančni poslovalnici

Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25